

MUISTIO

Projekti Illevaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava, uusi kaavaehdotus
 Aihe Viranomaisneuvottelu
 Päivämäärä Ti 12.3.2019, klo 14-16:15
 Paikka Kainuun ELY-keskus, nh Sapso 1. krs, Kalliokatu 4, Kajaani
 Kokous nro 7
 Laatija Erika Kylmänen, Ramboll Finland Oy
 Osallistajat Sirpa Lyytinen, Kainuun ELY-keskus
 Jouko Saastamoinen, Kainuun ELY-keskus
 Martti Juntunen, Kainuun liitto
 Heimo Keränen, Hyrynsalmen kunta
 Ulla-Maija Oikarinen, Hyrynsalmen kunta ja Ristijärven kunta
 Karoliina Kikuchi, Kainuun Museo
 Karl Schultheis, ABO Wind Oy, poistui kohdan 3. jälkeen
 Aapo Koivuniemi, ABO Wind Oy, poistui kohdan 3. jälkeen
 Erika Kylmänen, Ramboll Finland Oy

Päivämäärä 19/3/2019

Tiedoksi Osallistujille ja kutsutuille

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Sirpa Lyytinen Kainuun ELY:stä toivotti paikallaolijat tervetulleiksi. Suoritettiin lyhyt esittäytyminen. Sovittiin että Sirpa Lyytinen toimii kokouksen puheenjohtajana ja konsultti laatii muistion, joka toimitetaan osallistujille kommentoitavaksi.

Sirpa Lyytinen muistutti ELY:n käytännöstä, että toiminnanharjoittaja saa olla mukana esittelemässä asiaa, mutta tämän jälkeen poistuttava neuvottelusta.

2. Kaavahankkeen tausta ja tilanne

ABO Wind

Hankekehittäjän edustaja Karl Schultheis ABO Wind Oy:stä kertoi, että viime vuoden marraskuun työneuvottelun jälkeen päätettiin asettaa Illevaaran tuulivoimahankkeen kaavaehdotus uudelleen nähtäville. Tärkein asia tässä kaavaehdotuksessa on huomioida vaikutukset lähellä pesivään päiväpetolintulajin perheeseen.

- Kommentti: Sirpa Lyytinen, ELY-keskuksesta kysyi, onko Kivi-vaara-Peuravaaran kesän 2018 petolintuseurannan tulosraportti toimitettu ABO Windille? ELY-keskuksella sitä ei vielä ole.
  - o Aapo Koivuniemi, ABO Windistä vastasi, etteivät he vielä ole saaneet kirjallista raporttia.

ABO Wind toi esille, että petolintulajin vaikutusten vähentämiseksi edelleen voimaloiden lukumäärää voidaan tapauskohtaisesti

Ramboll
Kiviharjunlenkki 1A
90220 OULU

P +358 20 755 7070
F +358 20 755 7071
www.ramboll.fi

mahdollisesti vielä vähentää. Tavoite on kuitenkin edetä nykyisellä 7 voimalaa sisältävällä kaavalla.

- Jouko Saastamoinen, ELY-keskuksesta kysyi hankkeen aikataulusta.
  - o Schultheis / Koivuniemi Abo Windistä vastasivat, että tarkka aikataulu määrittyy, kun rahoitus toteuttamiselle varmistuu. Tavoitteena on saada luvitus heti kaavan hyväksymisen jälkeen ja aloittaa infran rakentaminen aikaisintaan vuonna 2020.

Hyrnsalmen kunta

Kunnanjohtaja Heimo Keränen kertoi, että Hyrnsalmen kunta suhtautuu positiivisesti tuuli-voimahankkeeseen ja toivoo kaavamennettelyn etenemistä hyväksymiskäsittelyyn.

Erika Kylmänen Rambollista kertoi, että hänen omassa esityksessään (kohta 3) tulee vielä kertausta hankkeen vaiheisiin, ja hankekehittäjä ja kunta voivat tarpeen tullen sitä täydentää.

3. Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja alustavat vastineet

Konsultti Erika Kylmänen Rambollista esitteli lyhyesti kaavoitusmenettelyn etenemisen ja uuden nähtävillä olleen kaavaehdotukseen. Lisäksi konsultti kertoi, millaisiin seikkoihin lausunnoissa kiinnitettiin huomioita ja mihin asioihin muistutuksissa otettiin kantaa. Fingrid nosti esille voimalan nro 4 etäisyyden voimalinjasta, Kainuun museo lausui muinaismuistokohteen kaavamääräyksen täydentämisestä. Kainuun ELY-keskus nosti omassa lausunnossaan esille päiväpetolinnun vaikutusten arvioinnin, melu maankäyttöä rajoittavana tekijänä, maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden dokumentoinnin kaavaselostukseen ja ajantasaisen kaavoitustilanteen päivittämisen.

Muistutuksissa otettiin kantaa mm. tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksiin, ääniresonointiin, tuulivoiman vaikutuksista terveyteen ja kiinteistöjen arvoon, tuulivoimaa ohjaavan Hyrnsalmen kunnan yleiskaavan laatimiseen, maisemaselvityksen päivittämiseen ja meluvaikutusten luotettavuuteen mallinnetuilla voimalatyypeillä.

Konsultti esitti toimenpide-ehdotukset seuraaviin kaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin:

Kaava-alue suhteutettuna 40 dB:n melukäyrään (Kainuun ELY-keskus)

Kaavaehdotusvaiheessa melumallinnuksella arvioitiin hankkeen maksimivaikutukset. Mallinnus laadittiin äänitehotasoltaan meluisimmalla voimalalla ja hankevastaavan pyynnöstä äänitehotasoon lisättiin vielä 2 dB.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen laadittiin uusi melumallinnus (4.3.2019), jossa käytettiin hiljaisempaa modernia voimalatyyppejä (Nordex N149, lähtömelutaso 106,1 dB). Mallinnus toimitettiin kokoukseen osallistujille etukäteen. Mallinnuksen 40 dB:n melukäyrä jää kaava-alueen sisälle, lukuun ottamatta etelässä kunnanrajan eteläpuolen Ristijärven kunnan alueen kiinteistöjä.

Maisemaselvityksen päivitys (Kainuun ELY-keskus)

Päivitetään maisemaselvitys vastaamaan kaavaehdotusratkaisua ja Kainuun maakuntakaavassa osoitettuja arvokkaita maisema-alueita. Päivitetään kaavaselostuksen vaikutusarviointia maisemaselvitystä vastaavasti.

Kaavoitustilanne (Kainuun ELY-keskus)

Päivitetään kaavoitustilanne ja esitetään voimassa ja vireillä olevat kaavat.

Voimalan nro 4 etäisyys voimalinjasta (Fingrid)

Tuulivoimalan nro 4 tuulivoima-alue (tv-alue) laajennetaan siten, että etäisyysvaatimus 420 m voimajohtoon täyttyy. TV-alueen laajentaminen mahdollistaa voimalan siirtämisen pohjoiseen noin 85 metriä.

Muinaismuistokohteen kaavamääräyksen täydentäminen (Kainuun museo)

Lisätään lausunnon esityksen mukaisesti museoviranomaiseksi Museovirasto tai maakuntamuseo.

Yleismääräysten täydentäminen siten, että lentoestelausunto lentoesteluvan tarpeellisuudesta pyydetään Finavian sijaan ANS Finland Oy:ltä ja lentoestelupa haetaan liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta.

Hankekehittäjän edustajat poistuivat tämän kohdan jälkeen.

4. Kommentit ja keskustelut

Martti Juntunen Kainuun liitosta kertoi, että liiton lausunnossa ei ollut huomautettavaa ehdotukseen eikä hänellä ole tässä vaiheessa lisättävää.

Karoliina Kikuchi Kainuun Museosta kertoi, että lausunnossaan esitetty muinaismuistokohteen tarkennettu kaavamääräys on nyt oikein ja lausunnon mukainen.

Sirpa Lyytinen ELY-keskuksesta kertoi, että alustaviin vastineisiin ei ole huomauttamista, jotka koskevat ELY-keskuksen lausuntoa kaavoitustilanneteen ja maakunnallisten arvokkaiden maisema-alueiden päivittämistä. Lyytinen muistutti, että voimassa oleva Kainuun maakuntakaava 2020 on oikeusvaikutteinen ja se ohjaa yleiskaavoitusta. Vireillä olevassa Kainuun maakuntakaavaluonnoksessa esitetyt arvokkaat maisema- ja kulttuuriympäristön inventointikohteet ovat tässä vaiheessa lähinnä tiedoksi ja huomioitavaksi.

Lyytinen jatkoi, että päivitetty melumallinnus ja sen mukainen 40 dB:n melualue sisältyy nyt kaava-alueeseen. Tämän mallinnuksen mukaan kohtuutonta meluhaittaa ei ole. Kaavaselvityksessä on kerrottava tarkasti molempien melumallinnusten lähtötiedot, jotta lupavaiheessa rakennusvalvonta voi tarkistaa luvanmukaiset melumallinnuksen tiedot.

Jouko Saastamoinen ELY-keskuksesta jatkoi päiväpetolintuasiasta. Saastamoinen kertoi, että läheisellä Kivivaara-Peuravaaran tuulivoimapuiston alueella on kesän 2018 aikana seurattu, miten kyseiset petolinnut reagoivat toimiviin tuulivoimaloihin. Tälläkin alueella linnun pesä sijaitsee lähimmillään noin 1 km päässä voimalasta, mutta lintu käy kalassa tuulivoima-alueen "takana". Tuloksia seurannasta ei kuitenkaan vielä ole saatavilla.

Illevaaran tuulivoimapuisto sijaitsee päiväpetolintulajin pesän ja ruokailualueen välissä ja tämä asetelma aiheuttaa riskin törmäyksille. Tarkempiin selvityksiin vedoten, 2 km ohjeellisesta etäisyydestä voidaan yksittäisten voimaloiden osalta poiketa. Tuulivoimasuunnittelussa on noudatettu lintusäätiön kahden kilometrin ohjeellista suojavyöhykettä. Saastamoinen kävi

läpi v. 2016 laaditun törmäysriskianalyysin tuloksia, jossa tulosten epävarmuus liittyy satelliittipaikantimen 30 minuutin välein taltioiman dataan. Törmäysriskin luotettavuus paransi, jos tiedettäisiin linnun todellisten lentojen lukumäärä.

Saastamoinen toi esille myös sen, että koiraan lentokäyttämisen lisäksi poikasten lentokäyttämisen on oleellista huomioida. Saastamoinen jatkoi, että lähiympäristössä pesii myös muita saman lajin yksilöitä ja muita petolintuja ja puolustaessaan reviiriä, koiras- tai naaraslinnun lentokorkeus ei noudata ruokailulentokorkeutta. Tällaista reviirinpuolustamiskäyttämistä tapahtuu päivittäin.

- Keskusteltiin, vähentäisikö voimalan nro 5 poistaminen oleellisesti törmäysriskiä.

Lyytinen kertoi, että hän on kysynyt neuvoa ELY-keskuksen tuulivoima-asiantuntijalta, voiko suunnittelutarveratkaisua ja siihen liittyviä kaavamääräyksiä soveltaa tilanteessa, jota kaavalla ei voida ratkaista. Hän toimittaa kysymyksen osallistujille, kun sen saa.

Heimo Keränen Hyrynsalmen kunnasta kysyi, miten pitkään selvityksiä on tehtävä, jotta ne olisivat riittävät?

- Saastamoinen: Törmäysmallinnuksen mukaan todellista riskiä ei voida tietää, koska paikannusfrekvenssi on ollut pitkä (30 min).

Keränen jatkoi, että Hyrynsalmen kunnalla on vahva tahto viedä kaavaa eteenpäin.

Yhteenveto

- Kainuun ELY-keskus kokee lähialueella pesivän petolinnun edelleen riskinä.
- Lähimmän voimalan poistaminen ei ehkä muuta kokonaistilannetta oleellisesti.
- Jos hankkeen aikataulu ei ole ehdoton, lisäseuranta poikasille ja koiraalle (tiheämmin paikantavalla lähettimellä) toisi varmuutta todelliseen lentokäyttämiseen.
- Kivivaara-Peuravaaran v. 2018 lentoseurannan tulokset yhdistettynä Illevaaran hankkeen lisäseurantoihin tuovat lisätietoa todellisista lentomääristä ja linnun lentokäyttämisestä.
- Sirpa Lyytinen kertoi, että alustavissa vastineissa on huomioitu myös muistutuksien jättäjien palaute. Lyytinen muistutti vastineisiin vielä, että koko kuntaa koskeva tuulivoimayleiskaava ei ole ehdoton edellytys yksittäisille tuulivoimayleiskaavoille.

5. Muut esille tulevat asiat ja jatkotoimenpiteet

Hyrynsalmen kunta ja konsultti keskustelevat kokouksessa esiin nousseista asioista hankehittäjän kanssa.

ELY-keskus totesi, että tämä viranomaisneuvottelu on riittävä ja kaavaprosessi voi edetä. Tarvittaessa ELY-keskus voi antaa opastavaa neuvontaa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 16.13.